

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1254 København K

13. maj 2009
J.nr. 1929-1
Ref.: khl

Statens Institut for Folkesundhed fremsender hermed til Udvalgets orientering rapporten "*Unge trivsel År 2008. En undersøgelse med fokus på seksuelle overgreb og vold i barndom og tidlige ungdom*". Den er baseret på en landsdækkende undersøgelse blandt knap 4.000 elever i 9. klasse og beskriver de unges seksuelle erfaringer med jævnaldrende og voksne inden 15-års- alderen og deres oplevelse af vold i og uden for hjemmet.

Rapporten kan forventes at have særlig interesse i forbindelse med Regeringens udmelding om en snarlig opfølgning på Handlingsplanen af 2003 om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Undersøgelsens hovedresultaterne er:

En bekymrende stor del af de 15-årige har haft uønskede seksuelle erfaringer med jævnaldrende, dvs. oplevet at det var *imod deres vilje*. Det har knap 5 pct. af drengene og 18 pct. af pigerne, og op mod hver fjerde oplevede fysisk vold, tvang eller trusler ved overgrebet.

2 pct. af drengene og knap 8 pct. af pigerne har inden de var fyldt 15 år haft seksuel kontakt/erfaring med en voksen, dvs. en person, der var mindst 5 år ældre. Omkring halvdelen af disse unge oplevede det som et seksuelt overgreb.

Det er kun i meget få tilfælde, at den ældre person var en "omsorgsperson", dvs. lærer, træner eller pædagog – og ligeledes var overgreb begået af familiemedlemmer relativt sjældne. De fleste tidlige seksuelle kontakter med voksne er med bekendte, venner eller kærestere, og de unge vurderer ikke altid, at det drejer sig om seksuelle overgreb til trods for en stor aldersforskel mellem den voksne og dem selv.

- At knap hver femte pige oplever uønsket sex med en jævnaldrende tyder på, at unge ikke formår at sætte grænser og respektere andre unges grænser for seksuel samkvem.
- Der er derfor behov for mere målrettet undervisning i skolerne og mere indsigt i hjemmet om børns og unges seksuelle rettigheder, deres seksuelle udvikling og betydningen af at kunne melde fra over for uønskede seksuelle tilnærmelser.

Øster Farimagsgade 5
1399 København K

Tel: +45 3920 7777

Fax: +45 3920 8010

sif@si-folkesundhed.dk
www.si-folkesundhed.dk

- Det indgik i Regeringens Handlingsplan 2003 om forebyggelse af seksuelt misbrug af børn, at undervisningen i skolen skulle forstærkes. Det er ikke sket. Et flertal af de unge oplyser, at de ikke har modtaget relevant undervisning i skolen. Det anbefales, at undervisningen gøres obligatorisk og ikke kun anbefales som timeløst fag.

Forældres revselsesret blev ophævet i 1997, men mange unge oplever vold fra forældre

Knap 5 pct. af drengene og godt 10 pct. af pigerne, har været udsat for fysisk vold fra far og/eller mor inden for det sidste år.

Unge af ikke-vestlig herkomst er ikke mere udsat for vold fra forældre end unge af dansk herkomst.

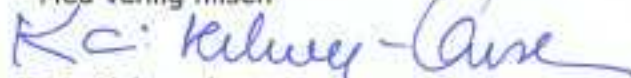
Der er en markant sammenhæng mellem de unges udsættelse for vold i hjemmet og en række familiære faktorer, såsom lav fortrolighed med forældre, at forældre ikke har viden om de unges omgangskreds, at de unge oplever alkoholmisbrug i den nærmeste familie, og at der hyppigt er skænderier mellem forældrene.

Unge der er udsat for seksuelle overgreb og/eller vold i familien har markant flere psykiske trivselsproblemer end øvrige unge.

- Undersøgelsens resultater understreger betydningen af "opdragelse til forælderrollen". Det er i udenlandske undersøgelser påvist, at forældreforberedelseskurser i svangerskabet og prioriteret sundhedspleje i barnets første leveår effektivt kan medvirke til at forebygge vold mod børn og sikre deres trygge opvækst.

Vi står gerne til Udvalgets rådighed til en uddybning af undersøgelsens resultater.

Med venlig hilsen

Karin Helweg-Larsen
Speciallæge, projektleder

Unge trivsel

År 2008

En undersøgelse med fokus på
seksuelle overgreb og vold
i barndom og tidlig ungdom

Karin Helweg-Larsen
Nina Maria Schütt
Helmer Bøving Larsen

Rapporten er baseret på svar fra knap 4.000 elever i 9. klasse. Den beskriver de unges egen oplevelse og vurdering af tidlige seksuelle erfaringer og kontakter med jævnaldrende og voksne og de mulige sammenhæng med psykiske trivselsproblemer blandt de unge.

I beskrivelsen af vold mod unge er der medtaget både skældud og anden verbal vold samt fysisk vold i og uden for familien og de unges oplevelse af vold mod far og mor.

Undersøgelsen er en opfølgning på en tilsvarende undersøgelse i 2002 og den pointerer vigtigheden af en forstærket oplysning til unge, familie og skole om risikofaktorer for overgreb.

Unge trivsel År 2008

En undersøgelse med fokus på seksuelle overgreb og vold i barndom og tidlig ungdom

Karin Helweg-Larsen, Nina Maria Schütt og Helmer Bøving Larsen

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

Copyright © Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, København, april 2009.

Gengivelse af uddrag, herunder tabeller, figurer og citater er tilladt med tydelig henvisning.

Print: Reproafdelingen, Københavns Universitet

Trykt udgave:

ISBN 978-87-7899-145-4

Elektronisk ISBN 978-87-7899-146-1

Rapporten kan rekvireres ved henvendelse til
Statens Institut for Folkesundhed
Syddansk Universitet
Øster Farimagsgade 5 A, 2
1399 København K

Tlf.: +45 3920 7777 sif@si-folkesundhed.dk

og downloades fra: www.si-folkesundhed.dk